

ERDÉLYI MÚZEUM-EGYESÜLET

Elnöki megnyitó az Erdélyi Múzeum-Egyesület 1939. február 19-i közgyűlésén.

Tisztelt Közgyűlés!

A haldokló Népszövetségnek, mely az utolsó években politikai tekintetben teljesen csődöt mondott, van egy osztálya, amely minden balszerencse dacára még most is virágzik, és jótékony hatását kiterjeszti a világ összes népeire. Ez az osztály a Nemzetközi Szellemi Együttműködés Központja.

Ezt az osztályt alapszabálya szerint a Genfben összegyűlt hatalmak azért keltették életre, hogy a különböző népek nemzeti kultúráját kicsesérlje, egymással megismertesse és e szellemi együttműködéssel a népek közötti békét és megértést szolgálja. De ez csak úgy érhető el, ha minden nemzet az őseiktől örökölt saját faji kultúráját ápolja és fejleszti, hogy ezzel a hozzájárulásával kiegészítő része legyen a világkultúrát összefogó szellemi együttműködésnek.

E tétel fontosságát Egyesületünk annál jobban átérezheti, mivel alapításától kezdve a nemzeti kultúra fejlesztését tekintette főcéljának, és a múltban nagyon szép eredményeket ért is el. Változott viszonyok között és szerény anyagi eszközeivel természetesen az utóbbi időkben csak egy részét valósíthatta meg programjának. De mindazonáltal az utolsó években is mindig kiadtuk folyóiratunkat, melyet cserepéldányként az összes tudományos intézeteknek megküldöttünk; továbbá a tudományok minden ágára kiterjedő előadásokat tartottunk és évente vándorgyűlésekkel felkerestük szűkebb hazánk szellemi központjait. Sajnos, nem tudtuk megvalósítani programmunk másik részét, pl. gyűjteményeink fejlesztését és a kiváló szellemi termékek könyvekben való kiadását.

Hogy ezt nem tudtuk megvalósítani, annak főoka abban rejlik, hogy az állammal való viszonyunk még mindig rendezetlen. Éppen ezért már évek óta az elnökségnek az a legfőbb gondja, hogy ezt az ügyet mindkét fél megalégedésére minél előbb dűlőre vigye. Hosszas

lenne az erre vonatkozó összes tárgyalásokat felsorolni. Ha nem sikerült is ügyünket teljesen rendezni, mégis nagy lépésekkel haladtunk a kitűzött cél felé. Dr. Borza egyetemi tanárnak köszönhető, aki Egyesületünk iránt pártatlan megértést tanusított, hogy még 1933-ban közös egyetértésben lefektethettünk egy olyan megállapodást, amelynek végrehajtása mind a tudományegyetemet, mind Egyesületünket kielégíthette volna, létünket és zavartalan továbbműködésünket biztosítva. Sem Borza professzoron, sem rajtunk nem múlt, hogy ez a megállapodás végrehajtásra nem került.

Az idén nyáron éledt fel megint reményünk, amikor a kisebbségi kormánybiztosság végrehajtási utasításához csatolt minisztertanácsi jegyzőkönyv 27. szakasza az Erdélyi Múzeum-Egyesület helyzetének méltányos rendezését helyezte kilátásba, tekintetbe véve az alapító okmányok rendelkezéseit. Nem mulaszthatom el, hogy a mai napon e helyről köszönetet mondva mindazoknak, kik érdekünkben fáradtak, a kisebbségi miniszter urat meg ne kérjem a minisztertanácsi jegyzőkönyv e szakaszának méltányos végrehajtására.

Ha az állammal való viszonyunk végre méltányosan rendeződik, akkor Egyesületünk is teljes mértékben kifejtheti tevékenységét nemes célja érdekében, és akkor lehetünk, nemzeti kultúránk szabad fejlesztésével, a nemzetközi szellemi együttműködés oly aktív tagjává, mely a maga részéről is képes hatékonyan hozzájárulni a népek egymásközötti megértéséhez és megbecsüléséhez.

Kívánva, hogy ez az óhajunk minél előbb megvalósuljon, a közgyűlést megnyitom.

Cluj-Kolozsvár, 1939. február 19.

Br. Jósika János
alelnök.